

**PRATHAM
BOOKS**

A Book in Every Child's Hand

در دست هر کودک یک کتاب

Level 3

رودخانه، ماشین زمان

پارینتا شتی، ساناینا کوله نوشتار: مصیب شیرانی

این کتاب را تقدیم می کنم.

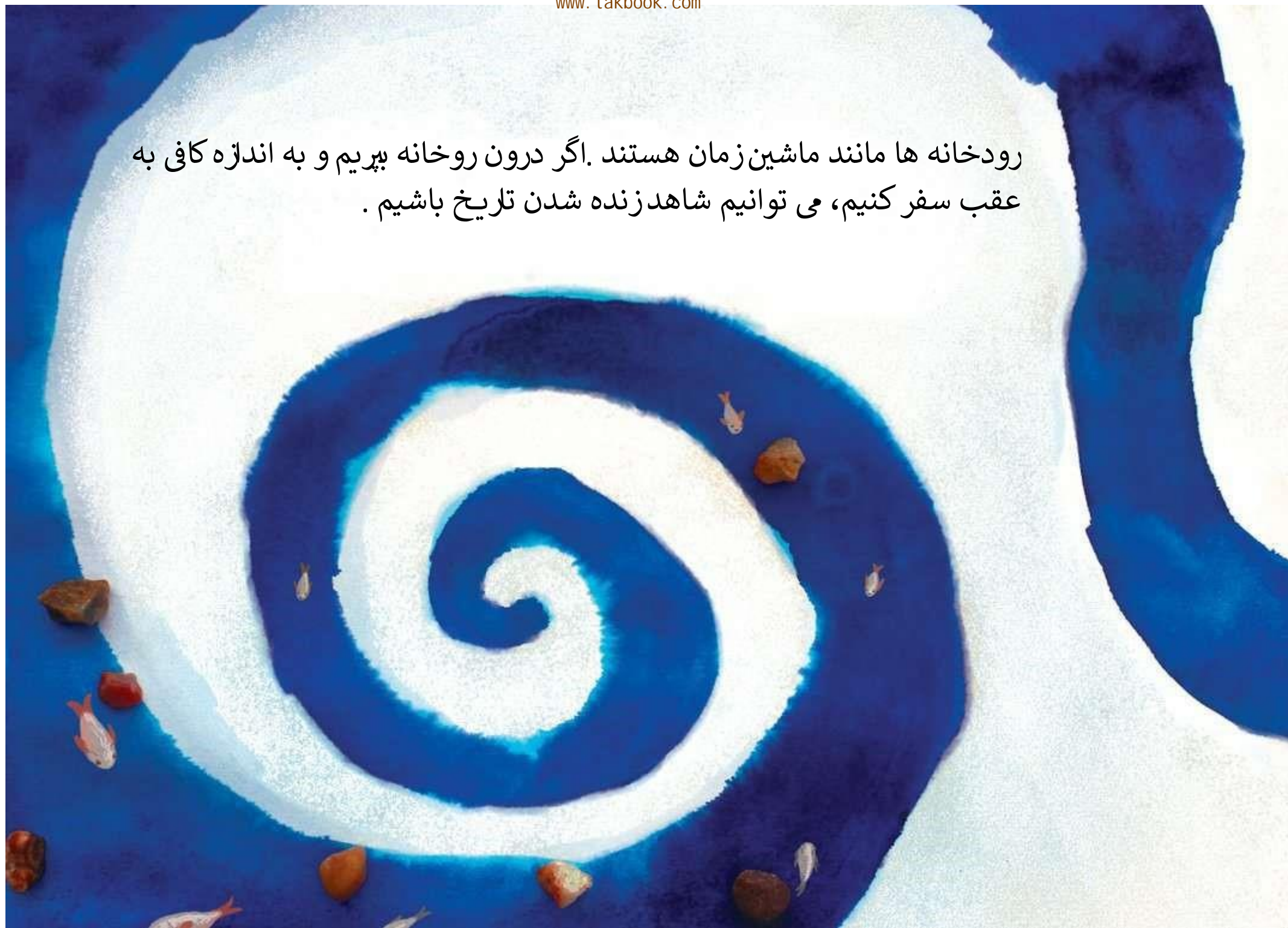
به پسرم آبتین به مناسبت تولد 11 سالگی او

و همه هم نسل ها او باشد که آنها نیز حافظ طبیعت و محیط زیست ایران عزیز باشند.

به مناسبت روز جهانی آب 1401

رودخانه ها مانند ماشین زمان هستند. اگر درون رودخانه بپریم و به اندازه کافی به عقب سفر کنیم، می توانیم شاهد زنده شدن تریخ باشیم.

هیچ دو رودخانه ای شبیه هم نیستند. خلق و خوی آنها بسته به اینکه چه زمانی از سال است و در کدام بخش از یک کشور در جریان است تغییر می کند.

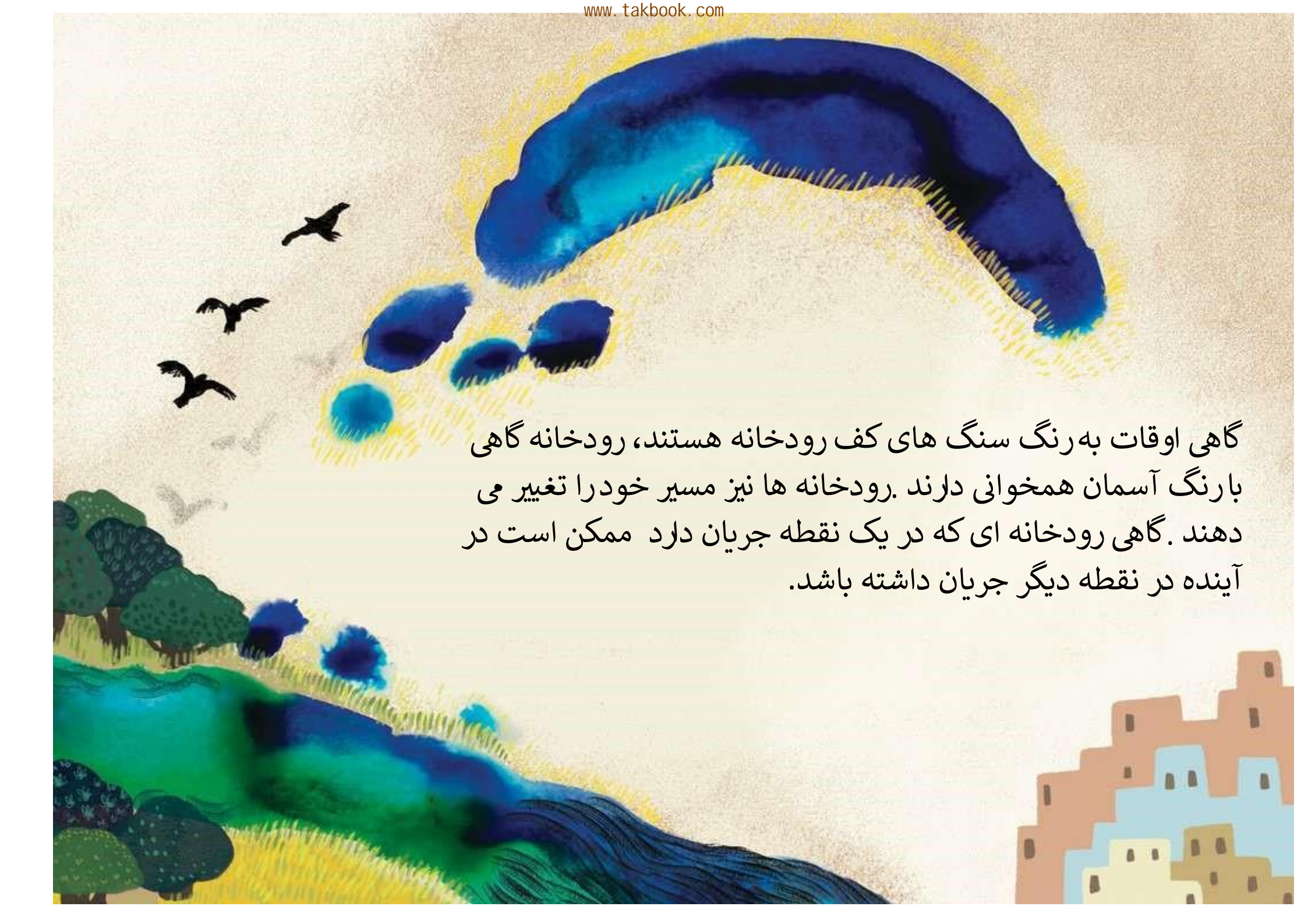

برخی از رودخانه ها در زمستان آرام هستند.

برخی از رودخانه ها در تابستان کوچک و کم آب هستند

برخی رودخانه ها در بران های موسمی خروشان اند

یک رودخانه ممکن است قهوه ای، خاکستری، سیاه، آبی، سبز باشد رودخانه ها بر اساس املاح و مواد که در خود حل کرده اند تنوعی از رنگها را دارند.

A vibrant, stylized illustration of a landscape. In the upper center, a large, dark blue arch with a lighter blue interior and a yellow, brush-stroke-like border dominates the sky. Below it, several smaller blue shapes, some circular and some oval, are scattered. To the left, three black birds are in flight. The bottom left shows a green landscape with trees and a blue stream. The bottom right features a cluster of colorful buildings in shades of orange, blue, and yellow.

گاهی اوقات به رنگ سنگ های کف رودخانه هستند، رودخانه گاهی
بارنگ آسمان همخوانی دارند. رودخانه ها نیز مسیر خود را تغییر می
دهند. گاهی رودخانه ای که در یک نقطه جریان دارد ممکن است در
آینده در نقطه دیگر جریان داشته باشد.

بسیاری از رودخانه ها مانند کنگ نیل، فرات، هزاران سال قدمت دارند. آنها رشد بشر را دیده اند. مردم همیشه زندگی و کار در کنار رودخانه ها را دوست داشته اند. رودخانه ها می دانند چگونه از مردم مراقبت کنند.

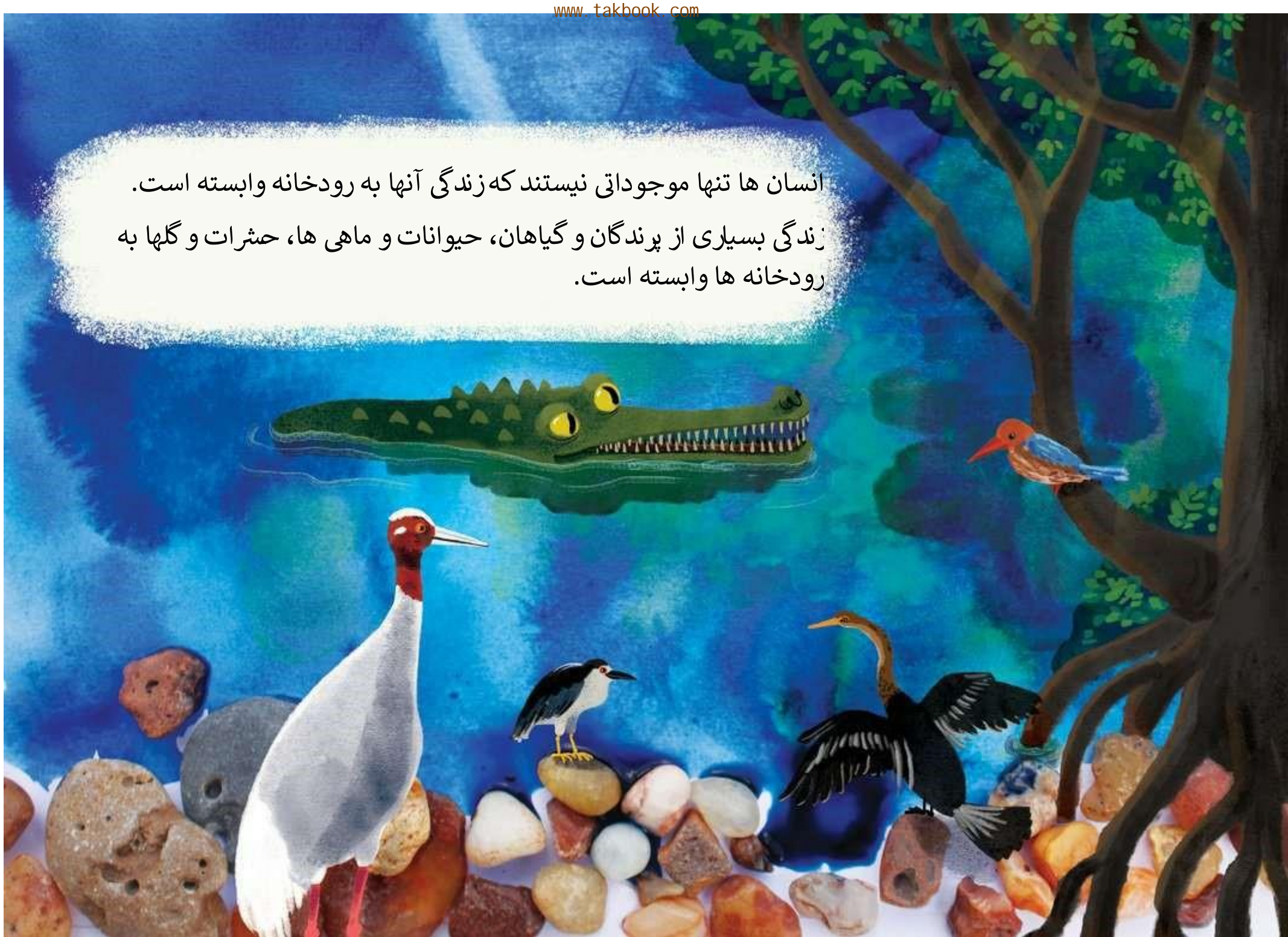

بخشی از غذای ما از رودخانه ها تهیه می شود و از آب رودخانه برای رشد گیاهان استفاده می شود (مانند برنج کالی) برخی مواقع فاضلاب انسانی وارد رودخانه می شود. باز رودخانه نجات دهند مردم از آلودگی های هستند!

اگر رودخانه ها می توانستند صحبت کنند، از مردم می خواستند تا از تخلیه زباله و فاضلاب در رودخانه خود داری کنند.

انسان ها تنها موجوداتی نیستند که زندگی آنها به رودخانه وابسته است.
زندگی بسیاری از پرندگان و گیاهان، حیوانات و ماهی ها، حشرات و گلها به
رودخانه ها وابسته است.

رودخانه ها حتی از استعداد های موسیقی نیز حمایت می کند !!
حشرات در زیر آب آهنگ های عجیب و شگفت انگیزی می
خوانند که انگار از دنیای دیگری آمده اند.

هند نام خود را از رودخانه ای گرفته است. جدای از نامگذاری این کشور، ایندو خانه یکی از قدیمی ترین تمدن های جهان بود است. بسیاری از تمدن ها و شهرها در کنار رودخانه ها شکل گرفته اند مانند تمدن نیل و دجله فرات، زاینده رود، تمدن جیروفت و هلیل رود، تمدن شوش بزرگ نیز در کناره های کارون شکل گرفت و سازه های آبی باستانی بر روی رودخانه کارون نشان از عظمت تمدن سازی این رودخانه همیشه جاری ایران دارد..

آنها از رودخانه برای سفر به سرزمین های دور و نزدیک استفاده می کردند. هر چیزی را که می خواستند بخرند و بفروشند بر روی رودخانه حمل می کردند.

شهروندان دره سند و یا تمدن جیرفت و هلیل رود در کنار رودخانه زندگی می کردند بیش از 3000 سال پیش، تمدن سند ناپدید شد. برخی از مردم فکر می کنند که حریص بودن مردم و استفاده بیش از حد از جنگل و درختان باعث شده رودخانه ها طغیان کنند. و تمدنهارا نابود کنند.

سیل ترسناک است اما گاهی اوقات مفید است. هنگامی که سیلاب به رودخانه باز می گردد، خاک حاصل خیز را بر کناره های ساحل رود رسوب می دهد.

جلگه خوزستان به روسوبات کارون غنی و حاصلخیز است. رودخانه نیل تمدن مصر را زنده نگاه داشته است.

اما سیل همچنین می تواند زندگی و ساختمان ها را از بین ببرد. رودخانه های خشمگین مردم را می ترساند. انسان های باستان فکر می کردند آهنگ ها، دعاها و هدایا می تواند رودخانه را آرام کند. این ها معمولا بهترین ایده نبود. در تمدن ایران سیلاب نعمت الهی بوده و ساخت سدها و بندها برای کنترل سیلاب سابقه ای دیرینه دارد. مردمان سیستان و بلوچستان و خراسان متخصصان مهار سیلاب هستند. بند میزان در شوشتر، مربوط به دوره ساسانیان که تا امروز پابرجاست و بند امیر نمونه های بی نظیر دانش مهندسی ایرانیان است.

در سفر با ماشین زمان رودخانه به زمان حال. مقداری از چیزهای گذشته آشنا به نظر می
رسند. رودخانه ها همچنان برای غذا و حمل و نقل استفاده می شوند. مردم همچنین کانال
هایی برای اتصال رودخانه ها ساخته اند، تا آب را برای کسانی که در کنار رودخانه زندگی
نمی کنند ببرند.

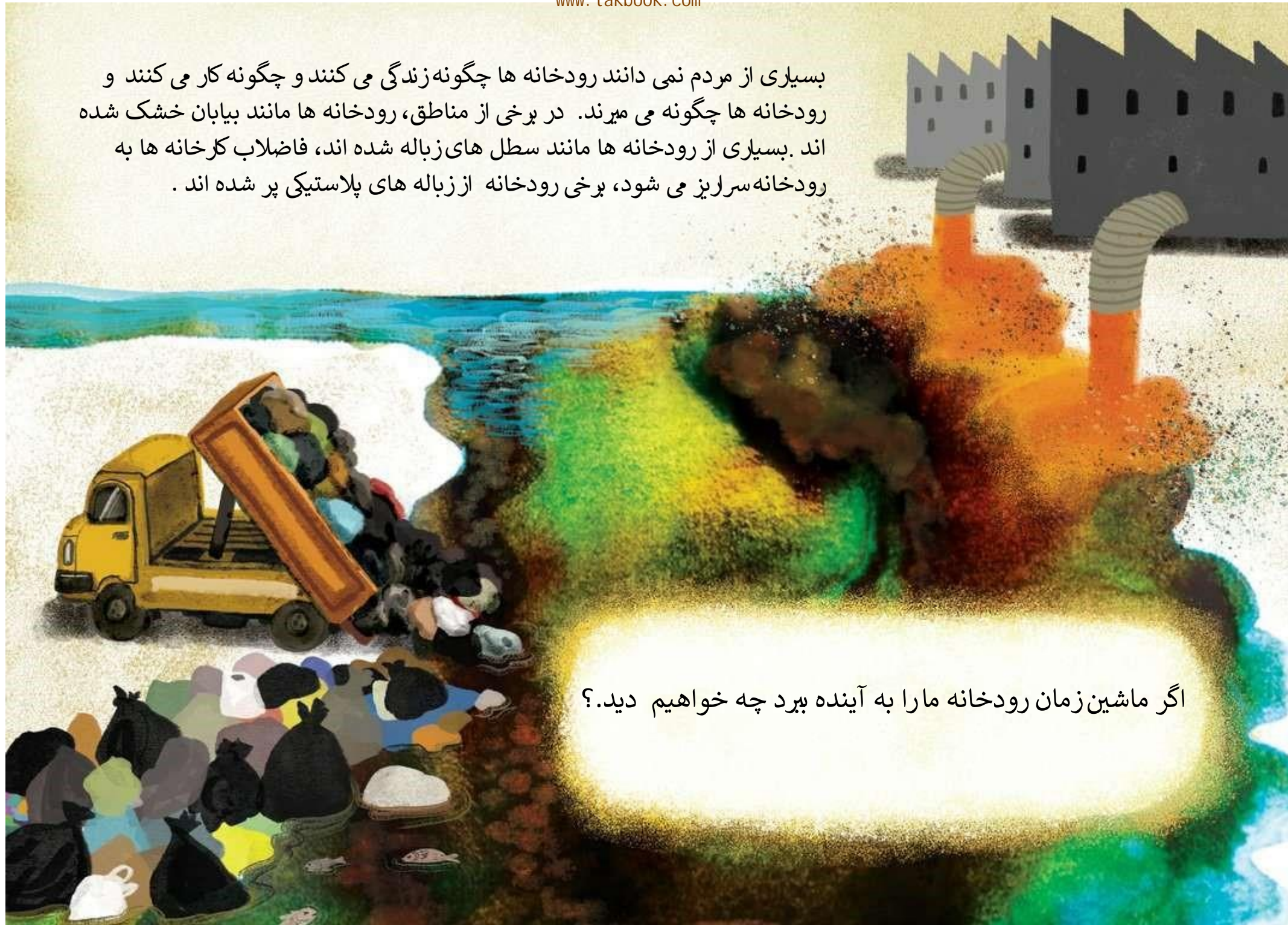
مردم برای کنترل جریان رودخانه ها، ذخیره آب و تولید برق
از انرژی رودخانه بر روی آنها سد می سازند.

اما این همه دخالت انسان و بهم ریختن جریان
طبیعی رودخانه ها ایجاد سدها و کانال ها باعث
آسیب به زندگی سایر موجودات و گیاهانی که
زندگیشان به رودخانه وابسته بود می شود.

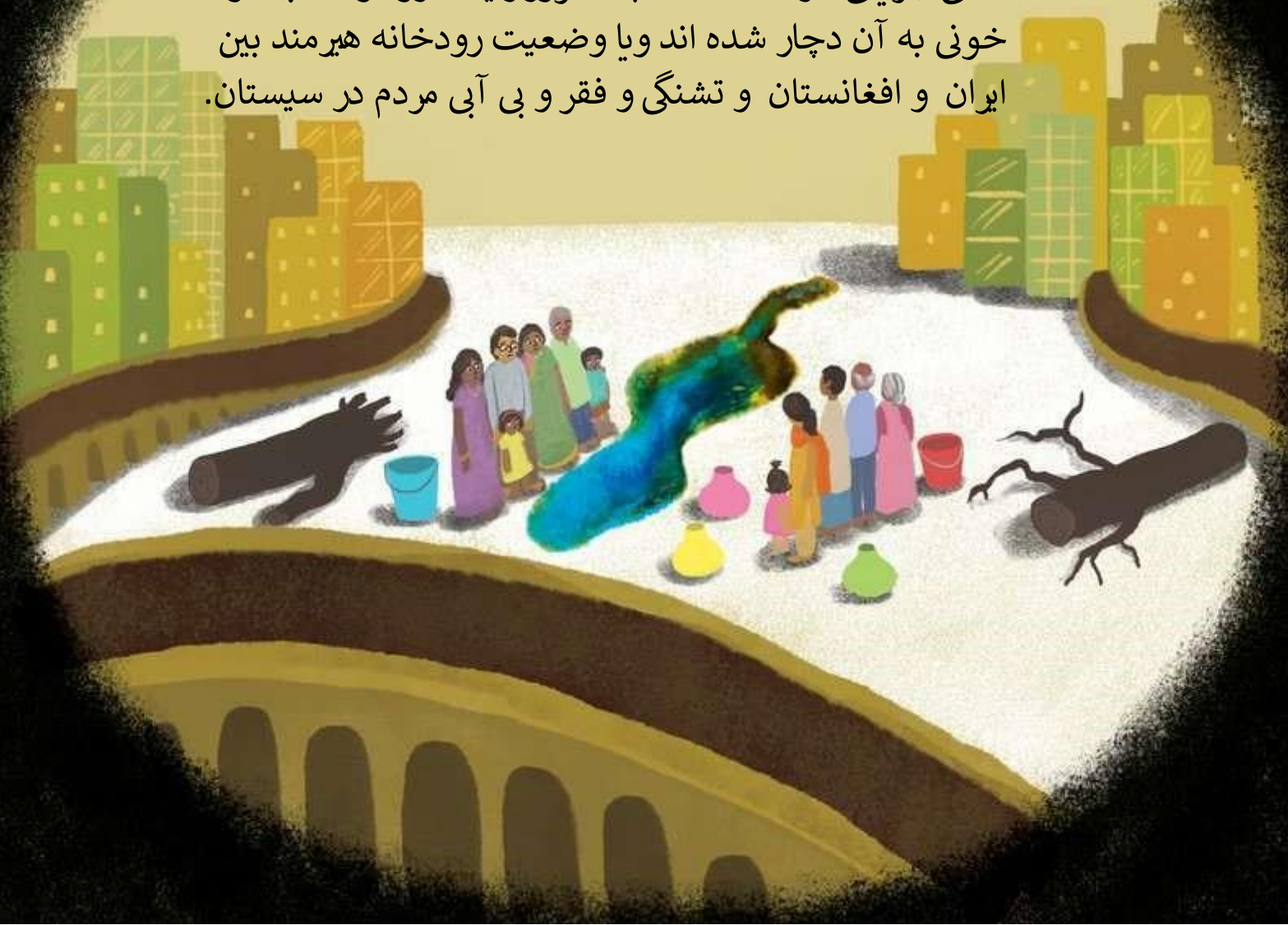

بسیاری از مردم نمی دانند رودخانه ها چگونه زندگی می کنند و چگونه کار می کنند و رودخانه ها چگونه می میرند. در برخی از مناطق، رودخانه ها مانند بیابان خشک شده اند. بسیاری از رودخانه ها مانند سطل های زباله شده اند، فاضلاب کلرخانه ها به رودخانه سرریز می شود، برخی رودخانه از زباله های پلاستیکی پر شده اند.

اگر ماشین زمان رودخانه ما را به آینده ببرد چه خواهیم دید؟

صحنه ای از رودخانه های خالی از زندگی خواهیم دید.
کشورهای در حال جنگ بر سر رودخانه های محدود با هم
خواهیم دید. ویا رودخانه های که در زمین ها بدون علف با آب
اندکی جریانی دارند. مانند آنچه امروز زاینده رود و تالاب گاو
خونی به آن دچار شده اند ویا وضعیت رودخانه هیرمند بین
ایران و افغانستان و تشنگی و فقر و بی آبی مردم در سیستان.

یا دنیایی را خواهیم دید که انسانها در آن یاد گرفته اند که با طبیعت و با یکدیگر زندگی کنند دنیایی که ما آب شیرین را ذخیره می کنیم، و فاضلاب ها تصفیه و دوباره استفاده می شوند، از هر دو این ها مسئولانه استفاده می کنیم. زباله ها تفکیک و بازیافت می شوند. در این صورت رودخانه ها و مردم پاکی را خواهیم یافت که از آنها محافظت می کنند.

آینده دوم غیرممکن نیست. دانش بومی، مهارت ها و
تکنولوژی میتواند به ما کمک کند تا رودخانه های مرده به
زندگی قبلی باز گردند. رودخانه ها هزاران سال از ما مراقبت
کرده اند. شاید اکنون نوبت ما باشد تا از رودخانه مراقبت
کنیم.

گناهکار!!

در برخی کشورها برای رودخانه ها
قانونی مانند انسانها تصویب کرده اند.
روح قانون برای انسان و رودخانه یکی
است. رودخانه ها نیز حق و حقوقی
دارند که باید توسط انسانها رعایت
شوند.

اگر کسی به رودخانه ای آسیب برساند، مانند آسیب رساندن به یک
انسان است. لیست طولانی را تصور کنید شکایاتی که یک رودخانه
از مردم خواهد داشت!

برای داشتن آیند بهتر بچه ها به خیابان آمده اند. در سال 2015 استلا بولز 11 ساله با همسالان خود گروهی تشکیل دادن تا بزرگترها را وادار به گوش کردن و توجه به رودخانه ها کنند. بزرگترها باید برای حفاظت رودخانه ها برنامه ریزی کنند.

در سراسر جهان، کودکان به بزرگسالان می گویند : آنها باید کار بیشتر برای مراقبت از آب و رودخانه ها انجام دهند. ما تنها یک زمین داریم. زمین امانت نسل آینده است.

کار پاکسازی رودخانه ها هوگز تمام نمی شود انسان
های بیشتری در آینده خواهند بود ، مزارع بیشتری
شود، کلرخانه ها بیشتری شوند، خوشبختانه آب
به اندازه کافی برای همه وجود دارد، به شرطی که از
آب و زمین و خودمان مراقب کنیم.

تمدنهای رودخانه ای و بارانی

از عصر باستان تا به امروز آب مایه حیات بشر بوده و تمدنهای بشری در کنار رودخانه ها و چشمه ساران شکل گرفته و تمدنهای بشری در عصر باستان در کنار نیل، سند، کارون، دجله، آمودریا، سیری دریا و رودخانه های دیگر شکل گرفته اند. تمدنهای رودخانه ای و بارانی به ملت و یا تمدنی گفته میشود که در کنار رودخانه ها و جلگه های حاصلخیز بوجود آمده اند و به گواه تاریخ بزرگترین تمدن های بشری درکناره های رودخانه ها و ابرفت ها و جنگلهای بارانی و جلگه های حاصلخیز تشکیل شده است و برمبنای همین اصل بوده که روستاها و شهرهای اولیه شکل گرفته و بوجود آمده اند اگر این عوامل ذکر شده را حذف کنیم پیدایش تمدنهای باستانی بی معنا خواهد بود با کاوشهایی که در جلگه بین النهرین درکشورعراق جلگه نیل درمصر جلگه خوزستان درایران و دشتهای سندوپنجاب درشبه قاره هند صورت گرفته است تمدنهای بزرگی چون فراعنه سومری ها و بابلی ها درحاشیه رودخانه به اثبات رسیده است درنتیجه به دنبال کردن رودخانه های بزرگ دنیا میتوان بیشترین تمدنهای بشری را کشف کرد درطول قرن ها این ابراهه ها منبع کشفهای بزرگ کشاورزی سرمایه گذاری و حتی امپراتوریهای بزرگ بوده اند همچنین این رودخانه ها نقش مهمی در بسیاری از داستانها آهنگها و عقاید بشری داشته اند و جالب تر اینکه درعصرحاضر نیز برای کشف مناطق جدید از نزدیکترین رودخانه ها کمک میگیرند این مسیرهای آبی همیشه روان، رازهای بسیاری را درخود نهفته دارند ازفرهنگ های بومی و محلی گرفته تا آشپزی و نوع زندگی مردم آن منطقه.

کشف مرتفع ترین محوطه باستانی دوران پارینه سنگی خاورمیانه در کوهرنگ چهارمحال و بختیاری یعنی سرچشمه دو تمدن باستانی ایرانی و تمدن اسلامی شیعه نیز یکی دیگر از ادله وجود تاریخ باستانی در حوزه رودخانه کارون است چه این که تاکنون در خاور نزدیک و خاورمیانه جایی اعلام نشده محوطه پارینه سنگی در ارتفاع دو هزار 700 متر بالاتر از سطح دریا وجود داشته باشد و احتمال می رود مرتفع ترین محوطه پارینه سنگی خاورمیانه همین محوطه شناسایی شده در کوهرنگ باشد.

در دست هر کودک یک کتاب

StoryWeaver یک پلت فرم دیجیتال با منبع آزاد ، دیجیتالی از داستان های کودکانه چند زبانه از کتاب های پارت هام است ، یک ناشر غیر انتفاعی از کتاب های داستانی با کیفیت خوب و مقرون به صرفه به چندین زبان در StoryWeaver، کاربران می توانند داستان ها را به صورت رایگان بخوانند، داستان بنویسند ، ترجمه کنند ، کتاب خود را بارگیری و به اشتراک بگذارند! با ایجاد یک چارچوب مشترک که نویسندگان و خوانندگان کتاب کودک بتوانند با یکدیگر در تعامل باشند ، StoryWeaver تلاش می کند تا کمبود کتاب برای کودکان را برطرف کند StoryWeaver. در سال 2015 با 800 داستان به 24 زبان راه اندازی شد. امروزه این پلتفرم بیش از 9000 داستان را به 122 زبان ارائه می دهد . من نیز در ادامه تولید محتوی های آموزشی در راستای حفظ محیط زیست و منابع طبیعی کشورم اقدام به همکاری، باز نویسی، ترجمه و تولید محتوی از برخی کتابهای فوق نموده ام که کتاب حاضر یکی از آنها ست. امیدوارم مورد قبول علاقمند قرار گیرد. و من نیز دین خود را به کشورم ادا کرده باشم .

مصیب شیرانی